

שבת דף כ

משנה.

אין צולין בשור בצל וכיצה אלא כדי שיצולו מבעוד יום.	
אין נותנין פת לתנור עם חשכה ולא חררה על גבי גחלים אלא כדי שיקרמו פניה מבעוד יום משלשלין את הפסח בתנור עם חשכה, ומאחיזין את האור במדורת בית המוקד ובגבולין - כדי שתאחוז האור ברובו.	רבי אליעזר אומר: כדי שיקרום התחתון שלה
רבי יהודה אומר: בפחמין כל שהוא	

באיזה מקרים חוששין לשמא יחתה?

אין צולין וכו'.

שאלה: וכמה?

תשובה: אמר רבי אלעזר אמר רב: כדי שיצולו מבעוד יום כמאכל בן דרוסאי.

חיזוק: איתמר נמי, אמר רב אסי אמר רבי יוחנן: כל שהוא כמאכל בן דרוסאי - אין בו משום בישולי נכרים.

עוד חיזוק: תניא, חנניא אומר: כל שהוא כמאכל בן דרוסאי מותר להשהותו על גבי כירה, ואף על פי שאין גרופה וקטומה.

אין נותנין את הפת כו'.

שאלה: איבעיא להו: תחתון האיך דגבי תנור, או דילמא: תחתון האיך דגבי האור?

תשובה: תא שמע, רבי אליעזר אומר: כדי שיקרמו פניה המדובקין בתנור.

משלשלין את הפסח.

שאלה: מאי טעמא?

תשובה: משום דבני חבורה זריזין הן (זהירים ולא יבואו לחתות).

קושי: הא לאו הכי לא? והאמר מר: גדיא, בין שריק בין לא שריק - שפיר דמי!

תירוץ: התם (גדיא בין שריק בין לא שריק) מינתח (ולכן הרוח מזיק), הכא - לא מינתח (קרבו פסח- הרוח לא מזיק ולכן בלי התשובה שבני חבורה זריזים, היה חשש שמא יחתה).

ומאחיזין את האור וכו'.

שאלה: מנהני מילי?

תשובה 1: אמר רב הונא: **לא תבעו אש ככל מוספותיכם**, בכל מושבותיכם - אי אתה מבעיר, אבל אתה מבעיר במדורת בית המוקד.

קושי: מתקיף לה רב חסדא: אי הכי - אפילו בשבת נמי!

תשובה 2: אלא אמר רב חסדא: קרא כי אתא - למישרי אברים ופדרים הוא דאתא, וכהנים זריזין הן.

ובגבולין כדי שתאחוז כו'.

שאלה: מאי רובין?

תשובה: שתי דעות

• אמר רב: רוב כל אחד ואחד.

• שמואל אמר: כדי שלא יאמרו הבא עצים ונניח תחתיהן.

חיזוק: תנא רב חייא לסיועיה לשמואל: **כדי שתהא שלהבת עולה מאיליה, ולא שתהא שלהבת עולה על ידי דבר אחר.**

עוד שאלה: מה לגבי עץ יחידי?

תשובה: 2 נוסחאות

• רב אמר: רוב עביו.

• ואמרי לה: ברוב היקפו.

מסקנה: אמר רב פפא: הלכך בעינן רוב עביו, ובעינן רוב היקפו.

התאמת הדעות למחלוקת תנאים:

רבי יהודה בן בתירא אומר: כדי שתאחוז האש משני צדדין ואף על פי שאין ראייה לדבר זכר לדבר: את שני קצותיו אכרפ האש ותוכו נרו ה' צדא אכרפ.

רבי חייא אמר: כדי שישחת העץ ממלאכת האומן

מאתר של הדרן
הרבנית מישל כהן פרבר

www.hadran.org.il

שאלה: והאח אפניו טכערט. מאי אח?

תשובה: שתי דעות

- רב: אחוונא (ערבה)
- שמואל: עצים שנדלקו באחוונא (כמו במדורה – אחוונא=ביחד).
הוכחה לרב: ההוא דאמר להו: מאן בעי אחוונא. אשתכח ערבתא.

רב הונא	רב חסדא	רב כהנא
קנים שלא אגדן	אין צריכין רוב	אין צריכין רוב
קנים שאגדן	אין צריכין רוב	אין צריכין רוב
גרעינים לא בסל	אין צריכין רוב	אין צריכין רוב
גרעינים בסל	אין צריכין רוב	אין צריכין רוב

הוספות לרשימה:

- תני רב יוסף, **ארבע מדורות אין צריכין רוב: של זפת, ושל גפרית, ושל גבינה, ושל רב.**
- במתניתא תנא: **אף של קש ושל גבבא.**
- אמר רבי יוחנן: עצים של בבל אין צריכין רוב.
קושי בהבנת דבריו: מתקיף לה רב יוסף: מאי היא? אילימא סילתי, השתא פתילה אמר עולא: המדליק צריך שידליק ברוב היוצא, סילתי מבעיא!
הסבר: אלא אמר רב יוסף: שוכא דארזא.
הסבר אחר: רמי בר אבא אמר: זאזא.

פרק שני

במה מדליקין ובמה אין מדליקין? אין מדליקין לא בלכש, ולא בחוסן, ולא בכלך, ולא בפתילת האידן, ולא בפתילת המדבר, ולא בירוקה שעל פני המים. ולא בזפת, ולא בשעוה, ולא בשמן קיק, ולא בשמן שריפה, ולא באליה, ולא בחלב. נחום המדי אומר: מדליקין בחלב מבושל, וחכמים אומרים: אחד מבושל ואחד שאינו מבושל - אין מדליקין בו.

תרגום לחומרים שנזכרים במשנה

הגדרה: לכש - שוכא דארזא.
קושי: שוכא דארזא עץ בעלמא הוא!
תירוץ: בעמרניתא דאית ביה.

ולא בחוסן.

הגדרה: אמר רב יוסף: נעורת של פשתן.

קושי: אמר ליה אביי: והכתיב **ופיה החסון אעוורת** (מכלל דחוסן לאו נעורת הוא)!

הגדרה אחרת: אלא אמר אביי: כיתנא דדייק ולא נפיץ.

ולא בכלך.

הגדרה: אמר שמואל: שאלתינהו לכל נחותי ימא, ואמרי לי: כולכא שמיה.
הגדרה אחרת: רב יצחק בר זעירא אמר: גושקרא – פסולת של המשי
סיפור להוכיח: רבין ואביי הוו יתבי קמיה דרבנא נחמיה אחוה דריש גלותא, חזייה דהוה לביש מטכסא. אמר ליה רבין לאביי: היינו כלך דתנן. אמר ליה: אגן שירא פרנדא קרינן ליה (ולכך זה הפסולת כמו רב יצחק)
קושי על רבין: מיתיבי: **השיראים והכלך והסיריקין חייבין בציצית!** תיובתא
תירוץ: איבעית אימא: שירא לחוד ושירא פרנדא לחוד.

הגדרה: ולא **בפתילת האידן** - אחוונא.

סיפור להוכיח: רבין ואביי הוו קאזלו בפקתא דטמרוריתא, חזינהו להנהו ארבתא. אמר ליה רבין לאביי: היינו אידן דתנן. אמר ליה: ההיא עץ בעלמא הוא! קלף ואחוי ליה עמרניתא דביני ביני.

הגדרה: ולא **בפתילת המדבר** - שברא.

הגדרה: ולא **בירוקה שעל** כו' מאי היא? אילימא אוכמתא דחריצי - איפרוכי מפרכן! אלא אמר רב פפא: אוכמתא דארבא.

תנא: **הוסיפו עליהן של צמר ושל שער.**

תפיסת משנתנו מנגד: ותנא דידן: צמר - מכווץ כוויץ, שער - איפרוכי מיחרך.

מאתר של הדרן
הרבנית מישל כהן פרבר

www.hadran.org.il

